

Щербина Ю.М.

Сумський національний аграрний університет, Україна

**Універсальний метод Сінквейна як один з ефективних
інноваційних прийомів у розвитку критичного мислення
особистості на заняттях з іноземної мови.**

Входження України до європейського освітнього, культурного та економічного простору, інтеграція з європейськими країнами, інтернаціоналізація ділових стосунків у різноманітних сферах діяльності людини диктує нове соціальне замовлення суспільства в галузі освіти, зокрема якості володіння студентами вишу іноземними мовами.

Людина в сучасному світі повинна володіти системою комунікативних якостей, вміти урівноважувати у своїй свідомості різні точки зору, піддавати ідею м'якому скепсису, об'єднувати активний й інтерактивний процеси, перевіряти окремі ідеї на можливість їх використання, моделювати системи доказів, переоцінювати та переосмислювати поняття та різну інформацію. Таку систему розумових стратегій і комунікативних якостей, що дозволяє ефективно взаємодіяти людині з інформаційною реальністю, називають критичним мисленням. Одним з прийомів розвитку критичного мислення є сінквейн.

Сінквейн (інша назва – сенкан, від англ. *cinquain*) виник у США на початку XX століття. Основоположницею жанру сінквейну вважають американську поетесу Аделаїду Крепсі, яка після знайомства з книгою «Сто віршів стародавньої Японії» відкрила для себе світ японського хайку. Саме ці твори дали їй можливість створити свій поетичний оригінальний стиль – станс, який мав 22 склади і складався приблизно з 5 рядків. Після виходу збірника «Поезія» («Verse») станси Аделаїди стали надзвичайно популярними в Америці та у всьому світі.

Сінквейн – це мала віршована форма для фіксації емоційних оцінок та опису миттєвих вражень, відчуттів, асоціацій; невеликий за обсягом твір, що характеризує тему чи предмет і складається з п'яти рядків та укладається за певним планом. Написання сінквейна є формою вільної творчості, що вимагає від автора вміння знаходити в інформаційному матеріалі найбільш суттєві елементи, робити висновки і коротко їх формулювати. Здатність резюмувати інформацію, викладати складні ідеї, почуття і уявлення в декількох словах - важливе вміння. Воно вимагає вдумливої рефлексії, заснованої на багатому понятійному запасі. При зовнішній простоті форми, сінквейн - швидкий, але потужний інструмент для рефлексії, синтезу, узагальнення понять та інформації. Він вчить осмислено використовувати поняття і визначати своє ставлення до розглянутої проблеми, використовуючи всього 5 рядків. Цікаво використовувати сінквейн і як засіб творчої виразності. Складаючи сінквейн, студент може звертатися до змісту досліджуваної теми. При цьому завдання кожного рядка є для нього своєрідними схемами орієнтовної основи діяльності, використовуючи які він виконує конкретний фрагмент завдання по складанню сінквейна. Складаючи сінквейн, студент реалізує свої особистісні здібності: інтелектуальні, творчі, образні. Правильно складений сінквейн має яскраво виражене емоційне забарвлення.

Згідно з правилами віршування, традиційний сінквейн складається з п'яти неримованих рядків:

1-й рядок має містити іменник або займенник, який позначає об'єкт обговорення.

2-й рядок – два прикметники або дієприкметники, що описують і характеризують тему.

3-й рядок складається з трьох дієслів про характерні дії об'єкта.

4-й рядок є фразою, за допомогою якої висловлюється особисте враження, розуміння теми (іноді вдалим є використання цитати з тексту, прислів'я).

5-й рядок – це одне слово-резюме (зазвичай іменник), синонім до теми, що являє собою підсумок і висловлює сутність об’єкта. Прийменники, сполучники, частки можна використовувати додатково.

Розглянемо суть сінквейну на прикладі тем “Food”, “Hobby”.

1. Food	1. Hobby
2. Healthy, useful, necessary	2. Interesting, popular, favourite.
3. To boil, to roast, to bake.	3. To collect, to play, to read.
4. I like to cook borsch.	4. Tastes differ.
5. Be healthy!	5. Free time.

Існують різні види сінквейну: зворотній, дзеркальний, метелик, корона сінквейнів, гірлянда сінквейнів та інші. Процедура складання сінквейна дозволяє гармонійно поєднувати елементи всіх трьох основних освітніх систем: інформаційної, діяльнісної та особистісно-орієнтованої. Поєднання різних систем і вміння скласти сінквейн з тієї чи іншої теми свідчить про ступінь володіння студентом навчального матеріалу теми, зокрема, є показником того, що студент:

- знає зміст навчального матеріалу теми;
- вміє виділяти найбільш характерні особливості досліджуваного явища, процесу, структури або речовини;
- вміє застосовувати отримані знання для вирішення нового для нього завдання.

Метод сінквейна можна використовувати у навчанні і на самому початку заняття, для того щоб зрозуміти, що вже знають студенти по тій темі, яка буде обговорюватися на занятті. А за результатами написання сінквейна вже можна буде підкоригувати те, що викладач збирається давати на занятті студентам для правильного засвоєння ними теми. Також метод написання сінквейна можна використовувати і під час роботи, щоб зрозуміти як студенти засвоїли те, що

вже встигли пройти. А в кінці заняття або пройденої теми можна провести маленький зріз знань. Шляхом написання сінквейна студенти можуть показати не тільки свої знання, а й розуміння предмета, своє ставлення до суті пройденої теми. Зібравши таку значну кількість інформації, викладач може краще зрозуміти, чи добився він бажаного результату і краще скорегувати подальше навчання.

Сінквейн корисний студенту як інструмент для синтезування складної інформації, а викладачу як зріз оцінки понятійного і словарного багажу аудиторії. Сінквейн підсумовує інформацію, висловлює складні ідеї, відчуття і уявлення в декількох словах.

Універсальність цього прийому вражає. Я використовую сінквейн на різних заняттях та на всіх етапах: на стадії виклику, осмислення, рефлексії. Цей прийом надає студентам можливості сказати те, що вони думають, а мені зрозуміти, наскільки глибоко студент бачить і розуміє проблему, яка обговорюється на занятті.

Таким чином, варто зазначити, що використання методу сінквейну створює умови для розвитку самореалізації особистості та допомагає досягти її високого інтелектуального розвитку. Використання сінквейну є дієвим засобом активізації пізнавальної та творчої діяльності студентів, який не лише допомагає організувати діалог, а й дозволяє відпрацьовувати навички аналізу тексту, сприяє індивідуалізації навчання, забезпечує мовленнєвий розвиток. Використання запропонованого методу позитивно впливає на розвиток і вдосконалення іншомовних умінь студентів та надає їм можливості для самовираження і самореалізації засобами іноземної мови.

Література

1. Афанасьева Т. М. Синквейн как форма творческого задания в индивидуальной и групповой работе педагога-психолога / Т. М. Афанасьева // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [http: // www.spbappo.com/](http://www.spbappo.com/)
2. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К: Ленвіт, 1999. – 320 с.